

Metodiskie ieteikumi mazo vokālās mūzikas kolektīvu interešu izglītības programmas veidošanai un īstenošanai

I. Programmas aktualitāte

Mazo vokālās mūzikas kolektīvu interešu izglītības programma attiecināma uz kultūrizglītības jomu un ir saistīta ar bērnu un jauniešu muzikālās izglītības mērķiem un uzdevumiem.

Īstenojot programmu, tiek akcentēts vērtībizglītības aspekts (Ministru kabineta 2016.gada 15.jūlija noteikumi Nr.480 "Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība"). Audzēkņi praktizē tikumus, apgūst kultūras vērtības un mantojumu, iesaistās kultūrvides veidošanā. Vienlaikus audzēkņi gūst radošās darbības pieredzi, attīsta kritisko spriestspēju, pilnveido daudzveidīgas karjeras vadības prasmes, t.sk., komunikācijas un sadarbības prasmes, laika plānošanu, sevis disciplinēšanu, publiskas uzstāšanās prasmes.

Skolēnu mērķtiecīga un apzināta darbība mazo vokālās mūzikas kolektīvu programmā cieši saistīta ar sasniedzamo rezultātu apguvi tādās formālās izglītības mācību jomās kā "Kultūras izpratne un pašizpaušme mākslā", "Sociālā un pilsoniskā mācību joma" (Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumi Nr.747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem", Ministru kabineta 2019.gada 3.septembra noteikumi Nr.416 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem").

Programmu apgūst vispārējās izglītības, speciālās izglītības, profesionālās izglītības, interešu izglītības iestādēs, interešu izglītības programmās iesaistītie profesionālās ievirzes izglītības iestāžu un kultūras iestāžu bērnu vokālie ansambļi.

II. Programmas īstenošanas mērķi:

- 2.1. Radīt priekšnoteikumus emocionāli radošas, harmoniskas un pilsoniski aktīvas personības attīstīšanai;
- 2.2. Nostiprināt audzēkņos savas tautas kultūras identitātes apziņu, popularizēt latviešu tautas dziesmu kā vienu no latviešu kultūras vērtībām un zīmoliem, radīt interesi par citu tautu kultūru un veidot cieņu pret citām kultūrām;
- 2.3. Veidot interesi par Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku procesu un nodrošināt iespējas bērniem un jauniešiem iekļauties Dziesmu un deju svētku procesā.

III. Izglītības programmas īstenošanas uzdevumi:

- 3.1. Sniegt teorētiskas un praktiskas zināšanas vokālās muzicēšanas jomā;
- 3.2. Izkopt muzikālo gaumi;
- 3.3. Pilnveidot zināšanas par latviešu mūzikas un citu tautu mūzikas kultūru;
- 3.4. Uzkrāt vokālās muzicēšanas pieredzi un apliecināt māksliniecisko izaugsmi, piedaloties gadskārtējos vokālās mūzikas konkursos un koncertos;
- 3.5. Rosināt izvēlēties mūziku par nozīmīgu turpmākās radošās dzīves jomu, kas sniegtu gandarījumu un prieku.

IV. Programmas īstenošanas plāns:

- 4.1. Programmas mērķauditorija - ikviens bērns un jaunietis, kas vēlas attīstīt savas spējas, muzicējot mazajos mūzikas kolektīvos, tajā skaitā:
 - 4.1.1. mūzikas mākslā talantīgi bērni un jaunieši;
 - 4.2.2. bērni un jaunieši ar speciālām vajadzībām;
 - 4.3.3. sociālā riska grupu bērni un jaunieši.

4.2. Dalībnieku grupu veidi:

4.2.1. vokālie ansambļi;

4.2.2. vokālās grupas (dalībnieki dzied katrs savu balsi).

4.3. Dalībnieku vecuma grupas:

4.3.1. pirmsskolas vecuma grupa – līdz 7 gadu vecumam;

4.3.2. skolas vecuma grupas:

- jaunākā grupa – no 1.līdz 4.klasei;

- vidējā grupa – no 5.līdz 9.klasei;

- vecākā grupa – no 10.līdz 12.klasei;

- vokālie ansambļi, vokālās grupas, kuras veido dažāda vecuma grupu dalībnieki (tās veido, ievērojot lokālos apstākļus);

4.3.3. profesionālās izglītības un interešu izglītības iestāžu audzēkņi (līdz 25 gadiem).

4.4. Dalībnieku skaits:

4.4.1. vokālā ansambļa, vokālās grupas dalībnieku skaits nav lielāks par 12;

4.4.2. vokālajā ansamblī jaunākā vecuma grupa dzied 2-balsīgi, vidējā vecuma grupa dzied 3-balsīgi, vecākā grupa dzied 3-balsīgi un vairākbalsīgi.

4.4.3. vokālajās grupās katrs dalībnieks dzied savu - vienu balsi (3 dalībnieki dzied 3-balsīgi, 4 – dzied 4-balsīgi, 5 – 5-balsīgi utt.).

4.5. Programmas īstenošanas laiks:

4.5.1. programmas, kuru īstenošanas laiks ir ne īsāks par vienu gadu;

4.5.2. programmas, kuru īstenošanas laiks ir pieci gadi (atbilst Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku sagatavošanas periodam).

4.6. Programmas īstenošanas darba formas:

4.6.1. grupu nodarbības (praktiskās, iespējamās arī video formātā);

4.6.2. individuālās nodarbības (vokālā ansambļa, vokālās grupas atsevišķu balsu grupām);

4.6.3. attālinātas nodarbības un audzēkņu patstāvīgais darbs, izmantojot IT rīkus;

4.6.4. papildu - nometnes, radošās darbnīcas;

4.6.5. atskaites formas - atklātās nodarbības, koncerts, konkurss, festivāls, svētki un citas ar programmas īstenošanu saistītas darba formas, kas atklāj sasniegto rezultātu un ir pārskats par paveikto, kas tiek plānoti saskaņā ar:

- valsts nozīmes pasākumiem (nosaka Valsts izglītības satura centrs);

- novada/pilsētas pasākumiem (nosaka pašvaldības Izglītības pārvalde);

- izglītības iestādes pasākumiem (nosaka izglītības iestādes mācību un audzināšanas darba plāns).

4.7. Programmas īstenošanas gaita:

4.7.1. nodarbību saturu konkrētam dalībnieku grupas veidam izstrādā un īsteno vokālās grupas/vokālā ansambļa pedagogs;

4.7.2. vēlamais nodarbību skaits nedēļā un nodarbību ilgums ir atkarīgs no programmā iesaistīto dalībnieku vecuma grupas un programmas specifiskajiem nosacījumiem:

- kontaktstundas vienai grupai nedēļā – 2-4 nodarbības;

- vienas nodarbības ilgums – 40 minūtes, starpbrīža ilgums – piecas minūtes, ko ieskaita nodarbības laikā (var būt izmaiņas, pamatojoties uz iestādes nolikumu);

- pirmsskolas vecuma grupā vienas nodarbības ilgums – 30 minūtes, starpbrīža ilgums – 10 minūtes, ko ieskaita nodarbības laikā (var būt izmaiņas, pamatojoties uz iestādes nolikumu);

4.7.3. pedagoga papilddarba formas (papildu 4-8 stundas nedēļā) – mazo vokālās mūzikas kolektīvu repertuāra atlases, analīze, piemērošana – aranžēšana, apdaru veidošana, instrumentēšana, nošu pārrakstīšana, kā arī koncertdarbība, individuālais darbs ar kolektīva dalībnieku (-iem);

4.7.4. ņemot vērā epidemioloģisko situāciju Latvijā, tiek ievērotas visas piesardzības prasības, paredzot fizisko distancēšanos un higiēnas prasību ievērošanu.

4.8. Programmas satura izstrāde:

4.8.1. katrā mācību gadā vokālie ansambļi, vokālās grupas mācās no jauna vai daļēji atjauno repertuārā kolektīva koncertprogrammu (iestudējamo dziesmu/skaņdarbu skaitu nosaka pedagogs);

4.8.2. jaunākā vecuma grupa (1.-4.klase) dzied divbalsīgas dziesmas, dzied *a cappella*, mācību gada laikā apgūst koncertprogrammu (minimums - 15 minūtes);

4.8.3. vidējā vecuma grupa (5.-9.klase) dzied trīsbalsīgas dziesmas, dzied *a cappella*, mācību gada laikā apgūst koncertprogrammu (minimums - 20 minūtes);

4.8.4. vecākā vecuma grupa (10.-12.klase), profesionālās izglītības un interešu izglītības iestāžu audzēkņi dzied trīsbalsīgas vai vairākbalsīgas dziesmas, dzied *a cappella*, mācību gada laikā apgūst koncertprogrammu (minimums - 30 minūtes).

4.8.5. vokālās grupas dzied daudz balsīgas dziesmas, dzied *a cappella*, mācību gada laikā apgūst koncertprogrammu (minimums - 30 minūtes).

V. Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

5.1. Sekmēta audzēkņu harmoniskas un tikumiskas personības attīstība;

5.2. apgūtas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes vokālās muzicēšanas jomā un *a cappella* dziedājumā (muzikālā dzirde, ritma izjūta u.c.);

5.3. iegūtas zināšanas par akadēmiskās un populārās mūzikas dažādiem žanriem un stiliem, to specifiskajiem izteiksmes līdzekļiem (mūzikas valoda);

5.4. pilnveidotas zināšanas par latviešu tautas kultūras vērtībām, latviešu tautas un citu tautu tautas mūziku;

5.5. gūta radošās darbības pieredze un prasmes īstenot savas idejas;

5.6. apgūti skatuves kultūras pamati un iegūta konkursu un koncertu pieredze;

5.7. attīstīta kritiskā domāšana, karjeras vadības prasmes.

VI. Programmas īstenošanai nepieciešamie resursi:

Programmu īsteno no valsts budžeta, no pašvaldību un citu juridisko un fizisko personu finanšu līdzekļiem.

Programmas īstenošanai nepieciešamie pamatresursi ir:

6.1. programmas īstenošanu – interešu izglītības pedagogu darbu, koncertmeistara, iespēju robežās vokālā pedagoga darbu samaksas nodrošinājums;

6.2. attiecīgas interešu izglītības programmas mūzikas jomas specifikai atbilstošs materiāli tehniskās bāzes nodrošinājums:

6.2.1. telpa nodarbībām;

6.2.2. krēsli, atbilstoši kolektīva dalībnieku skaitam;

6.2.3. klavieres, citi nepieciešamie mūzikas instrumenti;

6.2.4. mūzikas atskaņošanas aparatūra;

6.2.5. mūzikas ieraksti demonstrēšanai nodarbībās;

6.2.6. apskaņošanas aparatūra;

6.2.7. spogulis;

6.2.8. nošu pultis;

6.2.9. nošu burtnīcas;

6.2.10. nošu krājumi repertuāra izvēlei;

6.2.11. skapis mācību līdzekļu uzglabāšanai;

6.2.12. pieejamie IT rīki.

6.3. Koncertdarbībai vēlams vienots kolektīva vizuālais noformējums – koncerttērpi, iespēju robežās tautas tērpi.

Valsts izglītības satura centra
Interesešu izglītības un audzināšanas darba nodaļas
vadītājas vietniece A.Strikaite
67350811
Antra.strikaite@visc.gov.lv